

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора Одеського
національного політехнічного
університету
від 19.10.2018 № 61

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію науково-дослідної роботи
студентів в Одеському національному
політехнічному університеті

Одеса – 2018

1. Загальні положення

Положення розроблено відповідно до законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність» та інших нормативних документів Міністерства освіти і науки України, Статуту університету.

Науково-дослідна робота студентів (НДРС) є складовою частиною навчального процесу та наукової роботи. Участь у науково-дослідній роботі студентів дозволяє використовувати їх творчий та трудовий потенціал для вирішення актуальних завдань і сприяє підвищенню якості спеціальної підготовки студентів, розвитку індивідуальних якостей та творчого мислення, ініціативного підходу до освоєння знань, придбання навичок роботи в наукових та професійних сферах, при придбанні компетенції в різних сферах діяльності.

2. Мета та основні завдання НДРС

Метою та основними завданнями організації НДРС є:

2.1. формування навиків та умінь самостійної і творчої роботи студентів;

2.2. виявлення та розвиток обдарованих студентів і підтримка розвитку їх можливостей;

2.3. популяризація досягнень науки, техніки та інноваційних технологій, підвищення інтересу до обраної спеціальності;

2.4. підготовка нового покоління конкурентоспроможних спеціалістів;

2.5. відбір студентів для участі в наукових конференціях, олімпіадах, конкурсах різного рівня;

2.6. забезпечення ефективного вибору талановитої та перспективної молоді для продовження навчання;

2.7. залучення студентів до наукових досліджень, які проводяться на кафедрі, факультеті, університеті;

2.8. залучення науково-педагогічних працівників університету до активної роботи з студентською молоддю.

2.9. Науково-дослідницька робота студентів в університеті організовує та контролює: ректор, проректор з наукової роботи, Рада з НДРС, директори та декани навчально-наукових інститутів та факультетів,

завідувачі кафедрами, керівники наукових кружків та семінарів на кафедрах університету з числа професорсько-викладацького складу.

2.10. Науково-дослідна робота студентів починається з першого курсу і продовжується до завершення кваліфікаційної роботи.

2.11. Система НДРС забезпечує безперервну участь студентів у науковій роботі протягом всього періоду навчання з урахуванням можливостей та логіки навчального процесу.

3. Форми науково-дослідної роботи

Безпосередня участь студентів у наукових дослідженнях, науково-технічних, проектних та інших роботах проведених в університеті, забезпечується різними формами НДРС. Організаційно НДРС передбачає науково-дослідницьку роботу, включену в навчальний процес та роботу поза межами навчального часу.

Дослідна робота в освітньому процесі передбачає виконання курсових проектів та робіт, дипломних проектів, кваліфікаційних робіт з елементами наукових досліджень або безпосередньо науково-дослідний характер.

Науково-дослідна робота, яка виконується не в навчальний час, організовується у наступних формах:

3.1. робота в студентських наукових кружках та семінарах;

3.2. участь у предметних олімпіадах та олімпіадах "найкращий за спеціальністю";

3.3. участь у конкурсах наукових робіт та конкурсів кваліфікаційних магістерських робіт та проектів;

3.4. участь з доповідями в університетських, всеукраїнських та міжнародних конференціях;

3.5. підготовка наукових публікацій;

3.6. участь у виконанні науково-дослідних робіт кафедр, проблемних лабораторій, наукового парку університету та ін.;

3.7. участь у роботі студентських міжнародних наукових шкіл, стажувань відповідно до програм міжнародного навчально-наукового та наукового співробітництва, академічного обміну студентами.

4. Організаційні форми науково-дослідної роботи студентів

4.1. **Студентський науковий гурток** - основна структурна одиниця НДРС на кафедрах для студентів бакалаврського рівня навчання.

Організація роботи в гуртку передбачає проведення досліджень з наукових проблем кафедр.

План роботи кружка складається керівниками з професорсько-викладацького складу кафедри, затверджується на засіданні кафедри. Члени кружка зобов'язані виконувати завдання вчасно і за підсумками роботи доповіді в гуртку або повідомлення за завданням кружка.

Засідання гуртку проводиться не менше одного разу на місяць. Звіт веде керівник у вигляді протоколу засідання, який зберігається на кафедрі.

Звітність студента (учасника гуртка) - це доповідь на конференцію, або студентська наукова робота яка представлена на конкурс.

4.2. Студентський науковий семінар - структурна організаційна одиниця НДРС на кафедрі для студентів магістерського рівня підготовки та студентів старших курсів бакалаврської підготовки, які проявили інтерес до наукових проблем.

Основним видом діяльності студентських наукових семінарів є науково-практична діяльність, пов'язана з розробкою програм та використанням методів дослідження, збором інформації, складанням доповідей та підготовкою їх до публікацій, розробкою та обговоренням статей, участю в науково-практичних конференціях та інших формах наукового спілкування.

На студентському науковому семінарі доповідають про результати індивідуальної науково-дослідної роботи студентів. Виступ студента може бути звітом про проведення дослідження, або завершеного етапу наукової роботи.

Семінар веде науковий керівник, який робить огляд роботи, дає оцінку та подальшу сутність роботи. Визначає недоліки і оцінює нововведення роботи.

На семінарі вирішуються проблеми з відправленням докладів на конференцію, публікації робіт та відправлення на конкурс.

Наявність наукового семінару та його керівника затверджується на засіданні кафедри. Облік робіт ведеться у вигляді протоколів засідань і зберігається на кафедрі. Результати роботи семінару докладаються на кафедрі.

4.3. Конкурс студентських наукових робіт - проводиться щорічно з метою створення умов подальшого розвитку та інтелектуального потенціалу талановитої молоді, підтримки науково-дослідної і творчої роботи, стимулювання їх інтересу до дослідницької діяльності та володіння інноваційними технологіями.

Конкурс оголошується Міністерством освіти і науки (МОН) України. Встановлюються терміни проведення, спеціальності (спеціалізації), за якими буде проводитися конкурс, а також конкурсні комісії. Конкурс проводиться в два етапи: 1-й етап - університетський та 2-й всеукраїнський в базових закладах вищої освіти, призначених МОН, або в Національній Академії науки України.

Для організації та проведення першого етапу конкурсу в університеті за наказом ректора створюються комісії по спеціальностям (спеціалізаціям), на розгляд яких подають студентські наукові роботи.

За результатами першого етапу університетська конкурсна комісія відправляє кращі роботи по кожній спеціальності у відповідні базові заклади вищої освіти для участі у другому турі конкурсу.

4.4. Конкурс кваліфікаційних робіт магістрів - це заключний етап підготовки висококваліфікованих спеціалістів по різних спеціальностям (спеціалізаціям). Конкурс проводиться з метою визначення рівня компетентності в науково-практичній діяльності, а також уміння доповідати, патентувати та публікувати свої наукові розробки.

За результатами конкурсу видаються рекомендації:

- для вступу до аспірантури;
- продовження освіти, стажування в передових центрах України та за кордоном в умовах академічної мобільності;
- для прийому на роботу в університеті та його підрозділах;
- використовувати результати магістерських робіт при плануванні тематики науково-дослідних робіт студентів.

4.5. Студентська олімпіада - це змагання студентів у творчих використаннях, придбаних компетенцій у професійній діяльності.

Олімпіади проводяться за навчальними дисциплінами, а також за спеціальностями (спеціалізаціями), за якими здійснюється підготовка майбутніх спеціалістів з вищою освітою.

Олімпіада по навчальним дисциплінам - це змагання за вивченими дисциплінами, які формують інтегральні, загальні та спеціальні компетенції майбутніх фахівців.

Олімпіада «найкращий за спеціальністю» - це змагання за професійною та практичною підготовкою студентів старших курсів за спеціальностями (спеціалізаціями), відповідно до яких проводиться навчання в університеті на рівні вищої освіти бакалавра, магістра.

В олімпіаді можуть брати участь всі бажаючі студенти (у тому числі і іноземні студенти) стаціонарної форми навчання.

Список навчальних дисциплін, спеціальностей (спеціалізацій), а також базові заклади вищої освіти проведення олімпіад затверджуються наказом МОН України.

Для організації та проведення олімпіади в університеті створюється організаційний комітет, журі, апеляційна комісія, склад якої та умови проведення затверджується ректором університету. За результатами університетського туру олімпіади відбираються студенти для участі у наступному турі в базових закладах вищої освіти.

4.6. Наукові організаційні та масові заходи проводяться з метою залучення студентської молоді та школярів для прищеплення інтересу та любові до науки.

До таких заходів відносяться:

- щорічні студентські науково-практичні конференції;
- виставки студентських розробок;
- літні та зимові всеукраїнські та міжнародні предметні школи;
- змагання по робототехнічним розробкам;
- тренінги по патентуванню студентських наукових розробок;
- конкурси Малої академії наук серед школярів;
- предметні олімпіади серед школярів старших класів;
- міжнародні студентські фестивалі за різними тематиками;
- конкурси дипломних робіт, які проводяться закордонними фірмами;
- конкурси студентських стартапів.

5. Система стимулювання студентів, що займаються НДРС

Передбачено наступні види заохочення студентів:

5.1. отримані позитивні результати за НДРС можуть враховуватися як оцінювання знань за дисципліною (залік, екзамен, курсова робота) або як звіт про виробничу або переддипломну практику студентів;

5.2. представлення найбільш обдарованих студентів на отримання державних та іменних стипендій;

5.3. поїздки для участі у різних вітчизняних та закордонних наукових форумах студентів;

5.4. нагородження почесними грамотами, дипломами та цінними подарунками;

5.5. затвердження індивідуальних графіків навчання студентів, які успішно займаються НДРС.

6. Планування та звітність науково-дослідної роботи студентів

На початок навчального року складаються:

6.1. Плани роботи кружків, семінарів та інших заходів на кафедрах, навчально-наукових інститутах (факультетах), обговорюються та затверджуються на засіданнях кафедр, вчених Радах навчально-наукових інститутів (факультетів);

6.2. Плани роботи Ради з НДРС, обговорюються та затверджуються на науково-технічній Раді ОНПУ;

6.3. Плани проведення університетських, всеукраїнських та міжнародних наукових заходів на базі університету, обговорюються на науково-технічній Раді та затверджуються наказом ректора.

6.4. Наприкінці кожного півріччя навчального року кафедри подають інформацію за встановленою формою з показниками науково-дослідної роботи студентів за календарний період;

6.5. Щорічно наприкінці навчального року на ректораті заслуховується звіт Ради по НДРС університету про стан та результати науково-дослідної роботи студентів.

6.6. Підраховується рейтинг навчально-наукових інститутів (факультетів) відповідно до Положенням на підставі звітів про науково-дослідну роботу студентів.

Проректор

С.А. Нестеренко

